

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
- SECȚIILE UNITE -

DECIZIA Nr. XXVII
din 18 septembrie 2006

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 190 din 20/03/2007

Dosar nr. 15/2006

Sub președinția domnului profesor univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, s-a întrunit pentru a examina recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. b) raportat la art. 10 alin. 1 lit. h) teza a II-a din Codul de procedură penală, referitoare la exprimarea acordului de voință al părților de a se împăca, în cazurile prevăzute de lege.

Secțiile Unite au fost constituite cu respectarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, fiind prezenți 81 de judecători din totalul de 112 în funcție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procurorul Nicoleta Eucarie.

Reprezentanta procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut recursul în interesul legii, cerând să fie admis, în sensul de a se stabili că încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci când aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în ședința de judecată de aceste părți, personal sau prin persoane cu mandat special, ori prin înscrișuri autentice.

SECȚIILE UNITE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În aplicarea dispozițiilor art. 11 pct. 2 lit. b), cu referire la art. 10 alin. 1 lit. h) teza a II-a din Codul de procedură penală, instanțele judecătorești nu au un punct de vedere unitar, constatându-se că în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală au fost pronunțate soluții diferite.

Astfel, unele instanțe au considerat că se poate lua act de voința de împăcare a părții vătămate, manifestată prin cerere, dispunând încetarea procesului penal în lipsa inculpatului și a părții vătămate de la dezbateri.

Alte instanțe s-au pronunțat în sensul că încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării părților, poate avea loc și în lipsa inculpatului, considerându-se că acesta a achiesat în mod tacit la actul de voință al părții vătămate.

În fine, alte instanțe s-au pronunțat în sensul că pentru încetarea procesului penal părțile trebuie să-și exprime în mod valabil acordul de voință cu privire la împăcarea totală și necondiționată.

Aceste din urmă instanțe au interpretat și aplicat corect dispozițiile legii.

Potrivit dispozițiilor art. 132 din Codul penal, "împăcarea părților în cazurile prevăzute de lege înlătură răspunderea penală și stinge și acțiunea civilă".

Pe de altă parte, prin art. 10 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală se prevede că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar dacă a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă a fost retrasă plângerea prealabilă ori dacă părțile s-au împăcat.

Din textele de lege menționate rezultă, deci, că împăcarea părților, pe lângă faptul că înlătură răspunderea penală, stinge și acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal, care constituie un accesoriu al celei penale.

Spre deosebire de retragerea plângerii prelabile, care este un act unilateral de voință, împăcarea părților constituie un act bilateral, implicând în mod necesar acordul de voință al persoanei vătămate și al inculpatului.

În această privință, este de observat că împăcarea are caracter personal și trebuie să fie definitivă.

De aceea, ea nu poate fi echivocă, fiind necesar să conțină în mod clar acordul de voință al persoanelor care s-au hotărât să se împăce.

Ca urmare, spre deosebire de cazul plângerii prealabile, unde retragerea operează in rem și produce efecte față de toți participanții, împăcarea operează in personam, înlăturând răspunderea penală numai cu privire la inculpatul cu care persoana vătămată s-a împăcat.

Sub acest aspect, este de reținut că, potrivit prevederilor art. 11 pct. 2 lit. b) raportat la art. 10 alin. 1 lit. h) teza a II-a din Codul de procedură penală, încetarea procesului penal poate fi dispusă numai atunci când instanța ia act nemijlocit de acordul de voință al inculpatului și al părții vătămate de a se împăca, exprimat în ședința de judecată, personal sau prin persoane cu mandat special, ori când acesta rezultă din înscrisuri autentice.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, și ale art. 414² din Codul de procedură penală, urmează a se admite recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a se decide în sensul că încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci când aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în ședința de judecată de aceste părți, personal sau prin persoane cu mandat special, ori prin înscrisuri autentice.

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

D E C I D:

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În aplicarea prevederilor art. 11 pct. 2 lit. b), cu referire la art. 10 alin. 1 lit. h) teza a II-a din Codul de procedură penală, stabilesc:

Încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci când aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în ședința de judecată de aceste părți, personal sau prin persoane cu mandat special, ori prin înscrisuri autentice.

Obligatorie potrivit art. 414² alin. 2 din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședința publică din data de 18 septembrie 2006.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
prof. univ. dr. NICOLAE POPA

Prim-magistrat-asistent,
Victoria Maftei